

به نام خدا

قوانین مالیاتی با رویکرد جدید

ساسان والافر

کارشناس رسمی دادگستری

حسابداری و حسابرسی

کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان گیلان

شهریور ۱۴۰۳

## تاریخچه مالیات در ایران

تاریخچه مالیات در ایران به دوران باستان بازمی‌گردد و ایران یکی از قدیمی‌ترین کشورهای است که اقدام به اخذ مالیات کرده است. برخی از مورخان بر این باورند که تاریخچه مالیات در ایران به بیش از ۵۰۰۰ سال پیش بازمی‌گردد<sup>3</sup>.

در زمان داریوش بزرگ هخامنشی، سیستم مالیاتی برای اولین بار تنظیم و میزان پرداخت آن معین شد. در دوره‌های بعدی، مانند سلوکیان و ساسانیان، سیستم مالیاتی به صورت مستقیم و غیرمستقیم دسته‌بندی شد. در دوره ساسانیان، مالیات بر اساس محصول زمین‌ها و مالیات سرانه از کسانی که زرتشتی نبودند، دریافت می‌شد.

با ورود اسلام به ایران، منابع دریافت مالیات گسترش یافت و مالیات‌های جدیدی مانند زکات و خمس به سیستم مالیاتی اضافه شد. در دوره صفویان، اصلاحات مالیاتی انجام شد و توجه بیشتری به اقبال کم‌درآمد شد.

در دوران معاصر، سیستم مالیاتی ایران تحت نظارت سازمان امور مالیاتی کشور قرار دارد و اصلاحات متعددی برای افزایش درآمدهای مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی انجام شده است.

## اشخاص مشمول مالیات در ایران

در ایران، اشخاص مشمول مالیات به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند: اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی.

۱. اشخاص حقیقی:

- ساکنان ایران: تمامی افرادی که در ایران زندگی می‌کنند و درآمدی در داخل یا خارج از کشور کسب می‌کنند، مشمول پرداخت مالیات هستند.<sup>2</sup>

- غیرساکنان ایران: افرادی که در خارج از ایران زندگی می‌کنند اما درآمدی در داخل ایران دارند، نیز باید مالیات پرداخت کنند.<sup>2</sup>

۲. اشخاص حقوقی:

- شرکت‌ها و موسسات ایرانی: تمامی شرکت‌ها و موسسات ثبت شده در ایران، برای درآمدهای خود در داخل و خارج از کشور مشمول مالیات هستند.<sup>2</sup>

- شرکت‌ها و موسسات خارجی: شرکت‌ها و موسساتی که در خارج از ایران ثبت شده‌اند اما در ایران فعالیت دارند یا درآمدی کسب می‌کنند، نیز باید مالیات پرداخت کنند.<sup>2</sup>

همچنین، مالیات‌ها به دو دسته مستقیم و غیرمستقیم تقسیم می‌شوند. مالیات‌های مستقیم شامل مالیات بر درآمد و مالیات بر املاک است، در حالی که مالیات‌های غیرمستقیم شامل مالیات بر ارزش افزوده و مالیات‌های وارداتی می‌شود.<sup>1</sup>

## اختلاف مالیات اشخاص حقیقی و حقوقی

تفاوت‌های اصلی بین مالیات اشخاص حقیقی و حقوقی در ایران به چندین جنبه مختلف برمی‌گردد:

۱. ماهیت و تعریف:

- اشخاص حقیقی: شامل افراد عادی جامعه هستند که به صورت فردی فعالیت اقتصادی دارند.
- اشخاص حقوقی: شامل شرکت‌ها، موسسات و سازمان‌هایی هستند که به صورت قانونی ثبت شده‌اند و شخصیت حقوقی مستقل از افراد دارند.<sup>2</sup>

۲. نرخ مالیات:

- اشخاص حقیقی: نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی بر اساس میزان درآمد متغیر است و از ۱۵ درصد تا ۲۵ درصد متغیر می‌باشد.<sup>3</sup>
- اشخاص حقوقی: نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی ثابت و برابر با ۲۵ درصد از سود خالص است.<sup>3</sup>

## اختلاف مالیات اشخاص حقیقی و حقوقی

۳. قوانین و مقررات:

- اشخاص حقیقی: مواد قانونی ۹۳ تا ۱۰۳ قانون مالیات‌های مستقیم به اشخاص حقیقی اختصاص دارد<sup>۳</sup>.
- اشخاص حقوقی: مواد قانونی ۱۰۵ تا ۱۱۸ قانون مالیات‌های مستقیم به اشخاص حقوقی اختصاص دارد<sup>۳</sup>.

۴. معافیت‌ها و تعهدات:

- اشخاص حقیقی: برخی از درآمدهای اشخاص حقیقی تا سقف معینی از پرداخت مالیات معاف هستند و تعهدات مالیاتی کمتری دارند<sup>۲</sup>.
- اشخاص حقوقی: اشخاص حقوقی معمولاً معافیت‌های کمتری دارند و تعهدات مالیاتی بیشتری دارند، از جمله تهیه دفاتر قانونی و ارائه گزارش‌های مالی دقیق<sup>۲</sup>.

این تفاوت‌ها نشان می‌دهد که قوانین مالیاتی برای اشخاص حقیقی و حقوقی به گونه‌ای طراحی شده‌اند که متناسب با نوع فعالیت و ساختار آنها باشد.

## معافیت های مالیاتی اشخاص حقوقی

برخی از مهم ترین معافیت های مالیاتی برای اشخاص حقوقی در ایران عبارتند از:

۱. فعالیت های تولیدی و معدنی: شرکت هایی که در زمینه های تولیدی و معدنی فعالیت می کنند، به مدت ۵ سال از تاریخ شروع بهره برداری از پرداخت مالیات معاف هستند.<sup>2</sup>
۲. مناطق آزاد تجاری-صنعتی: شرکت هایی که در مناطق آزاد تجاری-صنعتی فعالیت می کنند، به مدت ۲۰ سال از پرداخت مالیات معاف هستند.<sup>2</sup>
۳. فعالیت های فرهنگی و هنری: موسسات و شرکت هایی که در زمینه های فرهنگی و هنری فعالیت می کنند، از پرداخت مالیات معاف هستند.<sup>2</sup>
۴. شرکت های دانش بنیان: شرکت های دانش بنیان که در زمینه های تحقیق و توسعه فعالیت می کنند، از معافیت های مالیاتی برخوردار هستند.<sup>2</sup>
۵. فعالیت های کشاورزی: شرکت هایی که در زمینه های کشاورزی فعالیت می کنند، از پرداخت مالیات معاف هستند.<sup>2</sup>

این معافیت ها به منظور تشویق سرمایه گذاری و حمایت از بخش های خاص اقتصادی در نظر گرفته شده اند.

## محاسبه مالیات در اشخاص حقوقی

مالیات بر سود شرکت‌ها در ایران بر اساس ماده ۱۰۵ قانون مالیات‌های مستقیم محاسبه می‌شود. طبق این ماده، نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی برابر با ۲۵ درصد از سود خالص آن‌ها است.<sup>۳</sup>

برای محاسبه مالیات بر سود شرکت‌ها، مراحل زیر انجام می‌شود:

۱. محاسبه درآمد مشمول مالیات: ابتدا باید درآمد کل شرکت در طول یک سال مالی محاسبه شود. این درآمد شامل تمامی درآمدهای حاصل از فعالیت‌های اقتصادی شرکت است.
۲. کسر هزینه‌ها: از درآمد کل، تمامی هزینه‌های قابل قبول مالیاتی که شرکت در طول سال مالی متحمل شده است، کسر می‌شود. این هزینه‌ها شامل هزینه‌های عملیاتی، هزینه‌های مالی، استهلاک و سایر هزینه‌های مرتبط با فعالیت شرکت است.
۳. محاسبه سود خالص: پس از کسر هزینه‌ها از درآمد کل، سود خالص شرکت به دست می‌آید.
۴. اعمال نرخ مالیات: سود خالص به دست آمده در نرخ ۲۵ درصد ضرب می‌شود تا مبلغ مالیات بر درآمد شرکت محاسبه شود.<sup>۳</sup>

## محاسبه مالیات در اشخاص حقوقی

به عنوان مثال، اگر یک شرکت در طول یک سال مالی ۱۰۰ میلیون تومان درآمد داشته باشد و هزینه‌های قابل قبول مالیاتی آن ۶۰ میلیون تومان باشد، سود خالص آن ۴۰ میلیون تومان خواهد بود. مالیات بر درآمد این شرکت برابر با ۲۵ درصد از ۴۰ میلیون تومان، یعنی ۱۰ میلیون تومان خواهد بود.



## محاسبه مالیات در اشخاص حقیقی

محاسبه مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی در ایران بر اساس ماده ۱۳۱ قانون مالیات‌های مستقیم انجام می‌شود. این مالیات به صورت پلکانی محاسبه می‌شود و نرخ‌های مختلفی برای درآمدهای مختلف اعمال می‌شود. در اینجا نحوه محاسبه مالیات برای سال مالی ۱۴۰۳ به طور خلاصه آمده است:

۱. معافیت مالیاتی: تا سقف ۱.۴۴۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال درآمد سالیانه، معاف از مالیات است.<sup>۳</sup> مازاد معافیت فوق :
۲. نرخ مالیات ۱۵ درصد: برای درآمد تا ۲۰۰ میلیون تومان اول.<sup>۳</sup>
۳. نرخ مالیات ۲۰ درصد: برای درآمد تا ۲۰۰ میلیون تومان دوم.<sup>۳</sup>
۴. نرخ مالیات ۲۵ درصد: برای باقیمانده درآمد فراتر از این میزان.<sup>۳</sup>

این نرخ‌ها بر اساس درآمد خالص پس از کسر هزینه‌های قابل قبول و معافیت‌های قانونی محاسبه می‌شوند. همچنین، صاحبان مشاغل موظف به ارسال اظهارنامه مالیاتی سالیانه هستند تا درآمد و هزینه‌های خود را به سازمان امور مالیاتی گزارش دهند.<sup>۱۲</sup>

## موارد رد دفاتر قانونی (اشخاص حقوقی و گروه اول اشخاص حقیقی)

- (a) در صورتی که دفاتر ارائه شده به نحوی از پلمپ خارج شده و یا فاقد یک یا چند برگ باشد.
- (b) عدم ثبت یک یا چند فعالیت مالی در دفاتر به شرط احراز
- (c) ثبت تمام یا قسمتی از یک فعالیت در حاشیه
- (d) ثبت تمام یا قسمتی از یک فعالیت (آتیکل) بین سطور
- (e) تراشیدن و پاک کردن و محو کردن مندرجات دفاتر به منظور سوءاستفاده
- (f) جای سفید گذاشتن بیش از حد معمول در صفحات و سفید ماندن تمام صفحه در دفتر روزنامه
- (g) بستانکار شدن حساب های نقدی و بانکی، مگر اینکه حساب های بانکی با صورت حساب بانک مطابقت نماید و یا بستانکار شدن حساب های بانکی یا نقدی ناشی از تقدم و تأخر ثبت حساب ها باشد که در این صورت موجب رد دفتر نیست.
- (h) تأخیر تحریر دفاتر
- (i) عدم ثبت عملیات شعبه یا شعب در دفاتر مرکز طبق مقررات ماده ۱۵ این آئین نامه.

## موارد رد دفاتر قانونی (اشخاص حقوقی و گروه اول اشخاص حقیقی)

(j) اشتباه حساب حاصل در ثبت عملیات مؤسسه در صورتی که نسبت به اصلاح آن طبق مقررات تبصره ماده ۱۱ این آئین نامه اقدام نشده باشد.

(k) در صورتی که مؤدیان مالیاتی حسب مورد از اوراق مخصوص موضوع ماده ۱۶۹ قانون مالیات های مستقیم استفاده ننمایند.

(m) عدم ارائه یک یا چند جلد از دفاتر ثبت و پلمپ شده (ولونانویس).

(n) استفاده از دفاتر ثبت و پلمپ شده سال های قبل (با توجه به مقررات ماده ۳ این آئین نامه)

(p) عدم تطبیق مندرجات دفاتر با اطلاعات موجود در سیستم های الکترونیکی در مورد اشخاصی که از سیستم های مذکور استفاده می نمایند.

### موارد رد دفاتر قانونی (اشخاص حقوقی و گروه اول اشخاص حقیقی)

q) ثبت هزینه ها و درآمدها و هر نوع اعمال و اقلام مالی غیر واقع در دفاتر به شرط احراز (توضیح آنکه ثبت هزینه هائی که وقوع آن محقق بوده اما به دلایل خاص قانونی قابل قبول از حیث مالیاتی نیست و برگشت داده می شود، به منزله ثبت هزینه های غیر واقع تلقی نمی شود).

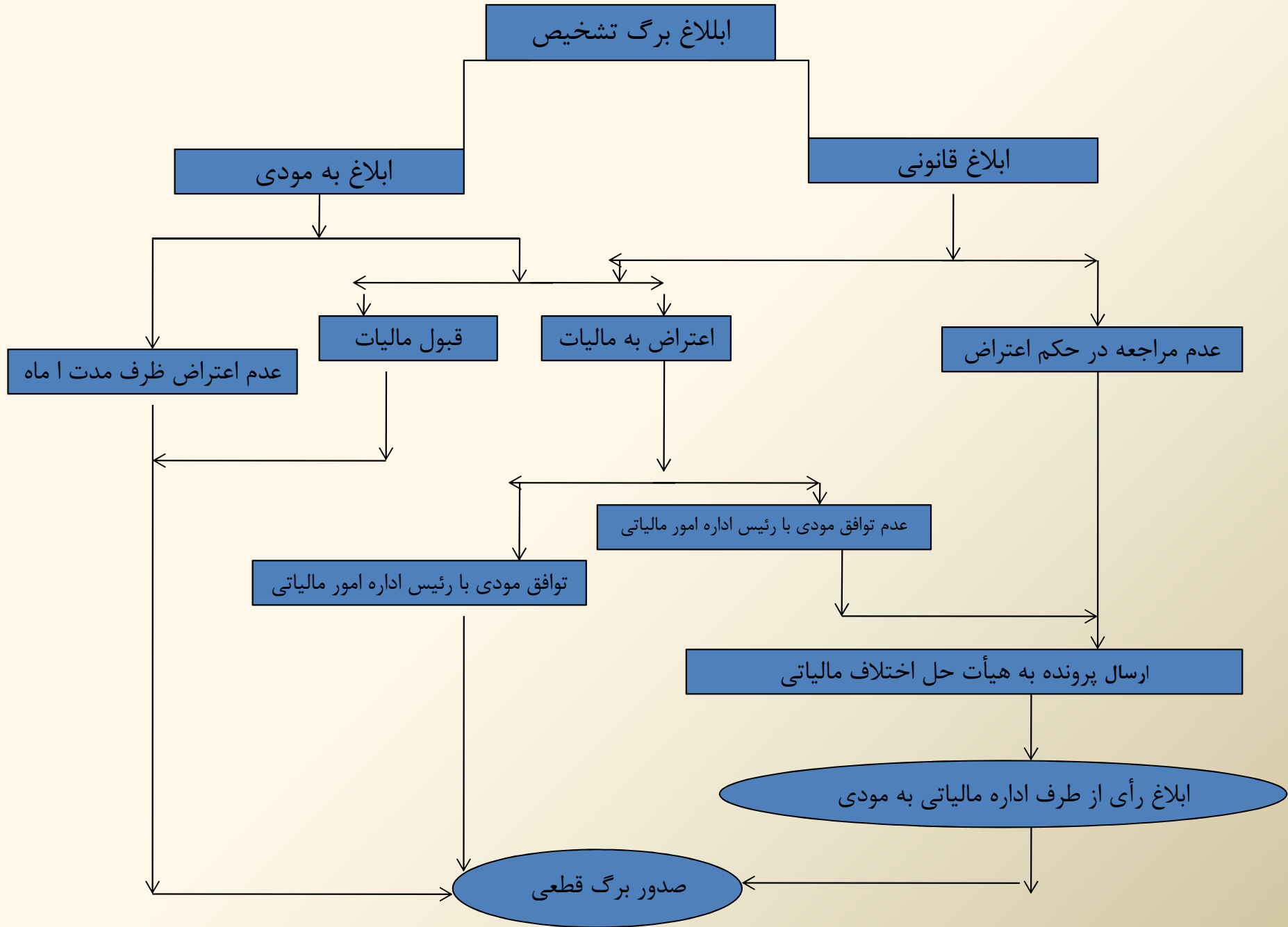
تبصره) در مورد بند ۶ این ماده چنانچه سفید ماندن جهت ثبت تراز افتتاحی باشد موجب رد دفاتر نخواهد بود و همچنین سفید ماندن ذیل صفحات دفتر در آخر هرروز یا هر هفته یا هر ماه به شرطی که اسناد دارای شماره ردیف بوده و قسمت سفید مانده با خط بسته شود، به اعتبار دفتر خللی وارد نمی آورد.

4) چنانچه تا موعد مقرر ترازنامه و حساب سود و زیان و یا حساب درآمد و هزینه و حساب سود و زیان حسب مورد تسلیم اداره امور مالیاتی ذیربط نشده باشد رسیدگی و تعیین درآمد مشمول مالیات به عهده اداره امور مالیاتی خواهد بود.

5) در صورتی که قبل و یا بعد از صدور برگ تشخیص، حسب اطلاعات و مدارک بدست آمده نسبت به گزارش حسابرس مالیاتی در خصوص رعایت قوانین و مقررات تجاری، مالیاتی، و سایر قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت شخص مورد رسیدگی تنها در مورد ثبت فعالیت های مالی به بررسی دفاتر و اسناد نیاز باشد، اداره امور مالیاتی موضوع را کتباً از حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی و مودی حسب مورد استعلام خواهد نمود.

مراجع تشخیص مالیات

نحوه عکس العمل مودی و قطعی شدن مالیات



## گروه رسیدگی مالیاتی به بررسی موارد زیر می پردازد:

- (۱) ذکر اینکه تراز اختتامیه سال قبل با تراز افتتاحیه سال مورد رسیدگی از نظر ارقام و عناوین حسابها مطابقت داشته و مغایرتی مشاهده نشد و اگر اختلافی وجود دارد موضوع اختلاف و آثار آن چه بوده است.
- (۲) بررسی اهم رویه های حسابداری طی سال مالی مورد رسیدگی و در صورت تغییر آن نسبت به دوره مالی قبل، ذکر تغییرات و اثر آن بر سود و زیان و درآمد مشمول مالیات سال مورد رسیدگی.
- (۳) کنترل تراز حسابهای دفاتر کل و معین و اظهار نظر نسبت به مطابقت آنها با دفاتر قانونی.
- (۴) اظهار نظر نسبت به گردش و مانده حساب بدهکاران، بستانکاران، اسناد پرداختنی و دریافتنی به تفکیک تجاری و غیر تجاری و تعیین اثرات آن بر درآمد مشمول مالیات دوره مورد رسیدگی.



## نحوه ممیزی و تعیین مالیات اشخاص حقوقی و گروه اول اشخاص حقیقی

۵) بررسی و انطباق صورت مغایرت حسابهای بانکی با دفاتر و صورت حساب بانکها و اظهار نظر نسبت به آن.

۶) بررسی تطبیق آیتم های اظهارنامه سال مالی با دوره های مالی

۷) بررسی و اظهار نظر درخصوص گردش حساب جاری سهامداران ( جمع بدهکار، بستانکار و مانده نهائی ) و تعیین مبلغ برداشت آنان طی سال.

۸) بررسی صحت اقلام ثبت شده در حساب صندوق از نظر ورود و خروج وجه نقد و در صورت بستانکار شدن ذکر دلایل آن.

## نحوه ممیزی و تعیین مالیات اشخاص حقوقی و گروه اول اشخاص حقیقی

۹) صورت معاملاتی که مودی از طریق مشارکت یا مضاربه انجام داده است با تعیین میزان سود (زیان) شریک یا صاحب سرمایه و نحوه پرداخت مالیات شریک یا صاحب سرمایه (باستثنای قراردادهای مشارکت مدنی یا مضاربه منعقد شده با بانکها).

۱۰) رسیدگی به صورت ریز کامل واردات و صادرات ثبت شده در دفاتر در سال مورد رسیدگی و انطباق با فهرستهای موجود در پرونده مالیاتی و در صورت وجود مغایرت تعیین اثرات آن بر درآمد مشمول مالیات.

۱۱) رسیدگی به صورت گردش مقداری و ریالی کالا و تعیین میزان کسر یا اضافه ارزیابی بر اساس قیمت تمام شده و تعیین اثرات آن بر درآمد مشمول مالیات با ذکر روش قیمت گذاری موجودی مواد و کالا در پایان سال.

۱۲) رسیدگی به صورت گردش مقداری و ریالی مواد اولیه و محاسبات قیمت تمام شده انواع کالای ساخته شده و فروش رفته و اظهار نظر در مورد تطبیق آنها با صورتهای مالی و جداول اظهارنامه تسلیمی و ضایعات متعارف تولید و غیرتولید و ذکر علل ایجاد آن و اثرات آن بر سود و زیان و درآمد مشمول مالیات سال مورد رسیدگی.

## نحوه ممیزی و تعیین مالیات اشخاص حقوقی و گروه اول اشخاص حقیقی

۱۳) رسیدگی به صورت دارائی های قابل استهلاک، اظهار نظر نسبت به انطباق روشهای محاسبه هزینه استهلاک با مقررات قانونی و جدول استهلاکات، تعیین میزان کسر یا اضافه محاسبه هزینه استهلاک و ذکر اثرات آن بر سود و زیان و درآمد مشمول مالیات سال مورد رسیدگی.

۱۴) بررسی و اظهار نظر راجع به تغییرات ایجاد شده در اقلام دارائیهای ثابت نسبت به سال مالی قبل و در صورت تجدید ارزیابی، ذکر اثرات آن در سود و زیان و درآمد مشمول مالیات سال مورد رسیدگی.

۱۵) تعیین رقم قابل قبول از هزینه های تاسیس و هزینه های زائد بر درآمد دوره قبل از بهره برداری و بهره برداری آزمایشی در سال مورد رسیدگی.

۱۶) اظهار نظر نسبت به رسیدگی بعمل آمده به حساب شعب و چگونگی ثبت عملیات شعب در دفاتر قانونی اداره مرکزی.

## نحوه ممیزی و تعیین مالیات اشخاص حقوقی و گروه اول اشخاص حقیقی

۱۷) تطبیق اطلاعات و مدارک مالی موجود در پرونده مالیاتی (مانند فهرست پروانه های گمرگی و فهرست اظهارنامه های گمرگی و نیز اطلاعاتی های واصله از طرف ادارات و واحدهای اطلاعات و خدمات مالیاتی مربوط یا سایر اشخاص و مراجع) در خصوص فعالیتهای انجام شده با دفاتر قانونی و ذکر مغایرتها.

۱۸) رسیدگی به حساب اندوخته ها و ذکر اندوخته های حاصل از منابع معاف و غیر معاف و اندوخته های انتقال یافته به حساب سرمایه یا سود و زیان و یا تقسیم سود.

۱۹) رعایت ماده ۱۶۹ قانون مالیاتهای مستقیم در خصوص کاربرد وسایل و روشها و صورت حسابها و فرمها جهت نگهداری حساب از جمله فاکتور های فروش.

## نحوه ممیزی و تعیین مالیات اشخاص حقوقی و گروه اول اشخاص حقیقی

- اظهار نظر نسبت به ارسال خلاصه معاملات فصلی مربوط به عملکرد مورد رسیدگی
- ماده ۱۶۹ مکرر - به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می‌شود برای اشخاص حقیقی و حقوقی کارت اقتصادی شامل شماره اقتصادی صادر کند. اشخاص حقیقی و حقوقی که حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور موظف به اخذ کارت اقتصادی می‌شوند مکلف اند بر اساس دستورالعملی که توسط سازمان مزبور تهیه و اعلام می‌شود برای انجام دادن معاملات خود صورت حساب صادر و شماره اقتصادی مربوط را در صورت‌حسابها و فرمها و اوراق مربوط درج نموده و فهرست معاملات خود را به سازمان امور مالیاتی کشور تسلیم کنند. عدم صدور صورت حساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله حسب مورد یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای معاملات دیگران یا استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود مشمول جریمه‌ای معادل ده درصد (۱۰٪) مبلغ مورد معامله‌ای که بدون رعایت ضوابط فوق انجام شده است خواهد بود.

## نحوه ممیزی و تعیین مالیات اشخاص حقوقی و گروه اول اشخاص حقیقی

- عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان امور مالیاتی کشور طبق دستورالعمل صادره مشمول جریمه‌ای معادل یک درصد (۱٪) معاملاتی که فهرست آنها ارائه نشده است خواهد بود. جرایم مذکور توسط اداره امور مالیاتی مربوط با رعایت مهلت مقرر در ماده (۱۵۷) این قانون مطالبه خواهد شد و مؤدی مکلف است ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ برگ مطالبه نسبت به پرداخت آن اقدام کند. در غیراین صورت معترض شناخته شده و موضوع جهت رسیدگی و صدور رأی به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع خواهد شد.
- رأی هیأت مزبور قطعی و لازم الاجرا است. جریمه مذکور غیر قابل بخشش است و از طریق مقررات اجرایی موضوع این قانون قابل وصول خواهد بود.

قسمت ششم: ذکر انواع فعالیهای مودی طبق دفاتر

قسمت ششم به دو نکته زیر اشاره دارد:

(۱) ذکر انواع فعالیهای شخص حقوقی طبق دفاتر ارائه شده :

توضیحات	مبلغ در آمد	نام منبع در آمد
به شرح یادداشت توضیحی ... صورت های مالی	-	درآمد پیمانکاری

(۲) ذکر فعالیتهای که مشمول مالیات مقطوع بوده یا درآمدهائی که مالیات آن قبلاً "پرداخت شده است و اظهار نظر نسبت به پرداخت یا عدم پرداخت مالیات متعلقه:

مثل مالیات حق تمبر، مالیات تکلیفی و ...

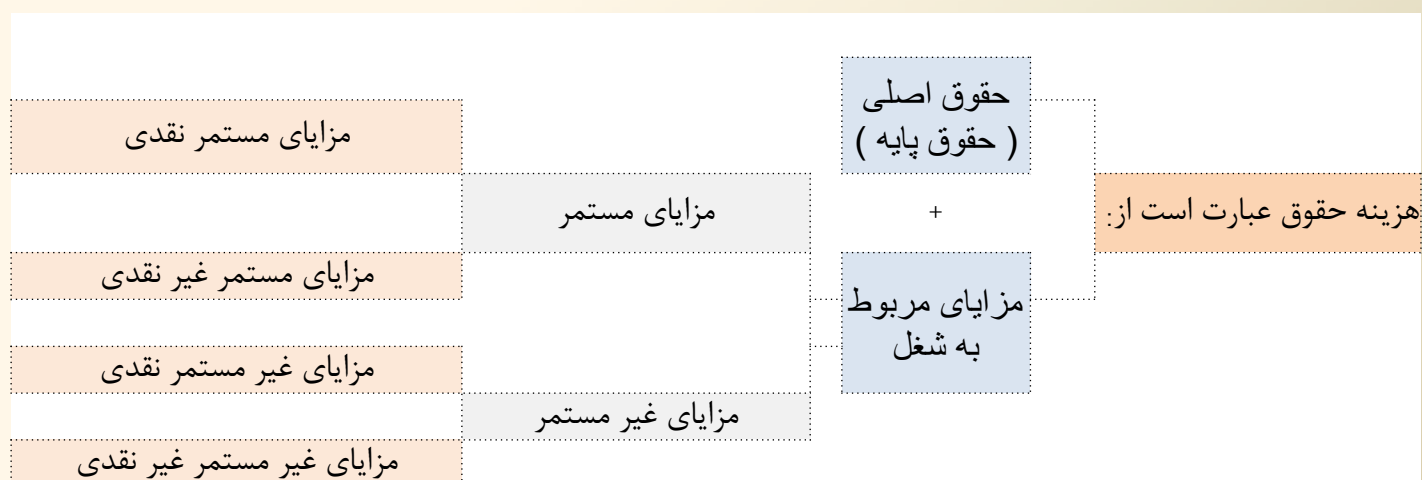
قسمت هشتم : رسیدگی به حساب هزینه و مالیات حقوق و دستمزد

در این قسمت به بررسی جدول حقوق و دستمزد گزارش مالیاتی و قوانین مالیاتی مربوطه می پردازیم:

جدول حقوق و دستمزد طبق گزارش مالیاتی

ردیف	ماه	جمع حقوق و دستمزد	جمع حقوق و دستمزد مشمول مالیات	تاریخ پرداخت تخصیص	مالیات متعلق	مبلغ مالیات پرداختی	شماره و تاریخ قبض رسید مالیاتی	مانده بدهی	جریمه
		۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸

۱) این ستون می بایست با جمع هزینه حقوق ( ۱۲ ماه سال ) طبق دفاتر مطابقت داشته باشد.





قسمت هشتم : رسیدگی به حساب هزینه و مالیات حقوق و دستمزد

(۲) هزینه حقوق و دستمزد مشمول مالیات:

ماده ۸۳ : مطابق ماده ۸۳ ق.م.م در آمد مشمول مالیات حقوق عبارت است از حقوق (مقرری یا مزد, یا حقوق اصلی) و مزایای مربوط به شغل اعم از مستمر و یا غیر مستمر قبل از وضع کسور و پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون .

معافیت ماده ۸۴ ق.م.م - حقوق و مزایای مربوط به شغل ( اعم از مستمر و غیر مستمر ) = درآمد مشمول مالیات حقوق

ماده ۸۴ : تا میزان یکصد و پنجاه برابر حداقل حقوق مبنای جدول حقوق موضوع ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت, مصوب ۱۳۷۰, درآمد سالانه مشمول مالیات حقوق کلیه حقوق بگیران از جمله کارگران مشمول قانون کار, از یک یا چند منبع , از پرداخت مالیات معاف می شود.

(۳) تاریخ تخصیص / پرداخت

تاریخ تخصیص همان تاریخ ثبت شناسایی هزینه حقوق و دستمزد در دفاتر می باشد.

قسمت هشتم : رسیدگی به حساب هزینه و مالیات حقوق و دستمزد

۴) مالیات متعلق

انرخ مالیات بر درآمد حقوق (ماده ۸۵ ق.م.م) \* درآمد مشمول مالیات حقوق] = مالیات متعلق

ماده ۸۵ : نرخ مالیات بر درآمد حقوق در مورد کارکنان مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳/۶/۱۳۷۰ پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون به نرخ مقطوع ده درصد (۱۰٪) و در مورد سایر حقوق بگیران نیز پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون خواهد بود .

قسمت هشتم : رسیدگی به حساب هزینه و مالیات حقوق و دستمزد

(۴) مبلغ مالیات پرداختی

(۴) مبلغ مالیات پرداختی: منظور همان میزان پرداخت مالیات حقوق به اداره دارایی طی سال مورد رسیدگی می باشد.

(۵) شماره و تاریخ قبض رسید مالیاتی

(۵) شماره و تاریخ قبض رسید مالیاتی: منظور شماره و تاریخ فیش پرداخت مالیات به اداره امور مالیاتی می باشد. نکته حائز اهمیت این است که بایستی بین تاریخ تخصیص مالیات در دفاتر تا تاریخ پرداخت مالیات شناسایی شده به اداره دارایی سی روز بیشتر فاصله نباشد. (مطابق ماده ۸۶ ق.م.م)

مطابق ماده ۸۶ ق.م.م: پرداخت کنندگان حقوق هنگام هر پرداخت یا تخصیص آن مکلف اند مالیات متعلق را طبق قانون مالیات های مستقیم محاسبه و کسر و ظرف سی روز به حساب وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز نمایند.

(۶) مانده بدهی

(۶) مانده بدهی = مالیات متعلق - مالیات پرداختی

قسمت هشتم : رسیدگی به حساب هزینه و مالیات حقوق و دستمزد

۸) جریمه‌های مالیات حقوق

۸) جرایم مربوط به مالیات حقوق شامل مفاد ۱۹۷ و ۱۹۹ ق.م.م به شرح زیر می باشد:

### جدول جرایم مالیاتی درآمد حقوق

موضوع جریمه	ماده	نرخ	مأخذ
تسلیم خلاف واقع یا عدم تسلیم لیست حقوق	۱۹۷	۲٪	حقوق پرداختنی
عدم کسر و ایصال مالیات مؤدیان	۱۹۹	۲۰٪	مالیات پرداخت نشده

نکته: جرایم مربوط به مالیات حقوق جزو هزینه های غیر قابل قبول مالیاتی می باشد.



## قسمت نهم: تسهیلات دریافتی از بانکها و موسسات اعتباری مجاز

تبصره ۱- اعطای تسهیلات بانکی به اشخاص حقوقی و همچنین صاحبان مشاغل از طرف بانکها و سایر موسسات اعتباری منوط به اخذ گواهی های زیر خواهد بود : ۱- گواهی پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیاتی قطعی شده ۲- گواهی اداره امور مالیاتی مربوط مبنی بروصول نسخه ای از صورت های مالی ارائه شده به بانکها و سایر موسسات اعتباری ضوابط اجرائی این تبصره توسط سازمان امور مالیاتی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲- به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می شود مبلغی معادل یک در هزار درآمد مشمول مالیات قطعی شده صاحبان درآمد مشاغل را وصول و در حساب مخصوص در خزانه منظور نموده تا در حدود اعتبارات مصوب بودجه سالانه به شکل های صنفی و مجامع حرفه ای که در امر تشخیص ووصول مالیات همکاری می نماید پراخت نماید.

## قسمت دهم: معافیتها

قسمت دهم: اشاره به معافیت های مالیاتی متعلقه طبق قوانین و مقررات مالیاتی و سایر قوانین به تفکیک نوع، مبداء، مدت، مجوز قانونی و میزان با ذکر مستندات آن دارد:

ردیف	نوع فعالیت	شماره و تاریخ پروانه بهره برداری با سایر مجوز ها	تاریخ شروع	مدت	شماره ماده ومجوز قانونی	شماره و تاریخ گواهی استفاده از فعالیت	مبلغ -ریال
۱	سود سپرده بانکی	-	۱۳۹۰/۰۱/۰۱	یکسال	بند ۲ ماده ۱۴۵ ق.م.م	-	۳۰۳,۰۶۱,۶۲۰

معافیت های مقرر در این قسمت شامل مفاد (۱۳۲ تا ۱۴۶ ق.م.م) می باشد.

ماده ۱۳۲: درآمد مشمول مالیات ابرازی ناشی از فعالیت های تولیدی و معدنی در واحدهای تولیدی یا معدنی در بخش های تعاونی و خصوصی که از اول سال ۱۳۸۱ به بعد از طرف وزارتخانه های ذیربط برای آنها پروانه بهره برداری صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد می شود ، از تاریخ شروع بهره برداری یا استخراج به میزان هشتاد درصد (۸۰٪) و به مدت چهار سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به میزان صددرصد (۱۰۰٪) و به مدت ده سال از مالیات موضوع ماده (۱۰۵) این قانون معاف هستند .

## قسمت دهم: معافیتها

ماده ۱۳۳: صددرصد درآمد شرکت های تعاونی روستائی ، عشایری ، کشاورزی ، صیادان ، کارگری ، کارمندی ، دانشجویان و دانش آموزان و اتحادیه های آنها از مالیات معاف است.

ماده ۱۳۴: درآمد حاصل از تعلیم و تربیت مدارس غیر انتفاعی اعم از ابتدائی ، راهنمایی ، متوسطه ، فنی و حرفه ای ، دانشگاهها و مراکز آموزش عالی غیر انتفاعی و درآمد موسسات نگهداری معلولین ذهنی و حرکتی بابت نگهداری اشخاص مذکور که حسب مورد دارای پروانه فعالیت از مراجع ذیربط هستند همچنین درآمد باشگاهها و موسسات ورزشی دارای مجوز از سازمان تربیت بدنی حاصل از فعالیت های منحصرآ ورزشی از پرداخت مالیات معاف است . آئین نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳۵: حذف شد.

ماده ۱۳۶: وجوه پرداختی بابت بیمه عمر از طرف موسسات بیمه که به موجب قراردادهای منعقد شده بیمه عاید ذینفع می شود از پرداخت مالیات معاف است.



## قسمت دهم: معافیتها

ماده ۱۳۷: هزینه های درمانی پرداختی هر مودی بابت معالجه خود و یا همسر و اولاد و پدر و مادر و برادر و خواهر تحت تکفل در یک سال مالیاتی به شرط این که اگر دریافت کننده موسسه درمانی یا پزشک مقیم ایران باشد دریافت وجه را گواهی نماید و چنانچه به تأیید وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به علت فقدان امکانات لازم معالجه در خارج از ایران صورت گرفته است پرداخت هزینه مزبور به گواهی مقامات رسمی دولت جمهوری اسلامی ایران در کشور محل معالجه یا وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد ، همچنین حق بیمه پرداختی هر شخص حقیقی به موسسات بیمه ایرانی بابت بیمه عمر و بیمه های درمانی از درآمد مشمول مالیات مودی کسر خواهد شد . در مورد معلولان و بیماران خاص و صعب العلاج علاوه بر هزینه های مذکور هزینه مراقبت و توانبخشی آنان نیز قابل کسر از درآمد مشمول مالیات معلول یا بیمار شخصی که تکفل او را عهده دار است می باشد .

## قسمت دهم: معافیتها

ماده ۱۳۸: در قسمت یازدهم بررسی می گردد.

ماده ۱۳۹: الف : موقوفات , نذورات , پذیره , کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی آستان قدس رضوی , آستان حضرت عبدالعظیم الحسنی (ع) , آستانه حضرت معصومه , آستان حضرت احمد ابن موسی ( شاه چراغ ) آستان مقدس امام خمینی, مساجد , حسینیه ها , تکایا و سایر بقاع متبرکه از پرداخت مالیات معاف است . تشخیص سایر بقاع به عهده سازمان اوقاف و امور خیریه می باشد.

ب : کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی سازمان هلال احمر جمهوری اسلامی ایران از پرداخت مالیات معاف است.

ماده ۱۴۰: حذف شد .

ماده ۱۴۱: الف : صددرصد درآمد حاصل از صادرات محصولات تمام شده کالای صنعتی و محصولات بخش کشاورزی ( شامل محصولات زراعی , باغی , دام و طیور , شیلات , جنگل و مرتع ) و صنایع تبدیلی و تکمیلی آن پنجاه درصد درآمد حاصل از صادرات سایر کالاهائی که به منظور دست یافتن به اهداف صادرات کالاهای غیر نفتی به خارج از کشور صادر می شوند از شمول مالیات معاف هستند .

## قسمت دهم: معافیتها

ماده ۱۴۲: درآمد کارگاه های فرش دستباف و صنایع دستی و شرکت های تعاونی و اتحادیه های تولیدی مربوطه از پرداخت مالیات معاف است .

ماده ۱۴۳: شرکت هایی که سهام آنها طبق قانون مربوط از طرف هیات پذیرش برای معامله در بورس قبول می شود از سال پذیرش تا سال که از فهرست نرخها در بورس حذف نشده در صورتی که کلیه نقل و انتقالات سهام از طریق کارگزاران بورس انجام و در دفاتر مربوط ثبت می گردد معادل ۱۰ درصد مالیات آنها بخشوده می شود .

ماده ۱۴۴: جهیزیه منقول و مهریه اعم از منقول و جوایز علمی و بورس های تحصیلی و همچنین درآمدی که بابت حق اختراع یا حق اکتشاف عاید مخترعین و مکتشفین می گردد بطور کلی و نیز درآمد ناشی از فعالیت های پژوهشی و تحقیقاتی مراکزی که دارای پروانه تحقیق از وزارتخانه های ذیصلاح می باشند به مدت ده سال از تاریخ اجرای این اصلاحیه طبق مقررات در آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارتخانه های فرهنگ و آموزش عالی ، بهداشت و درمان و آموزش پزشکی و امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید ، از پرداخت مالیات معاف می باشند .

## قسمت دهم: معافیتها

ماده ۱۴۵: سود دریافتی به هر عنوان در موارد زیر از پرداخت مالیات معاف است :

۱- سود متعلق به سپرده های مربوط به کسور بازنشستگی و پس انداز کارمندان و کارگران نزد بانک های ایرانی در حدود مقررات استخدامی مربوط.

۲- سود یا جوایز متعلق به حسابهای پس انداز و سپرده های مختلف نزد بانکهای ایرانی یا موسسات اعتباری غیر بانکی مجاز . این معافیت شامل سپرده هایی که بانکها یا موسسات اعتباری غیر بانکی مجاز نزد هم می گذارند نخواهد بود.

۳- جوایز متعلق به اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه

۴- سود پرداختی بانک های ایرانی به بانک های خارج از ایران بابت اضافه برداشت (اوردرافت ) و سپرده ثابت به شرط معامله متقابل.

۵- سود و جوایز متعلق به اوراق مشارکت.

ماده ۱۴۶: کلیه معافیت های مدت دار که به موجب قوانین مالیاتی و مقررات قبلی مقرر شده است با رعایت مقررات مربوط تا انقضا مدت به قوت خود باقی است.

## قسمت یازدهم: معافیت مالیاتی مربوط به طرح و توسعه موضوع ماده ۱۳۸ قانون مالیاتهای

### مستقیم

ماده ۱۳۸: آن قسمت از سود ابرازی شرکت های تعاونی و خصوصی که برای توسعه و بازسازی و نوسازی یا تکمیل واحدهای صنعتی و معدنی خود یا ایجاد واحدهای جدید صنعتی یا معدنی در آن سال مصرف گردد از ۵۰ درصد مالیات متعلق موضوع ماده ۱۰۵ این قانون معاف خواهد بود مشروط براین که قبلاً "اجازه توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی و یا معدنی جدید در قالب طرح سرمایه گذاری معین از وزارتخانه ذیربط تحصیل شده باشد . در صورتی که هزینه اجرای طرح یا طرح های یاد شده در هر سال مازاد سود ابرازی همان سال باشد و یا از طرح سرمایه گذاری کمتر باشد شرکت می تواند از معافیت مذکور در محاسبه مالیات سود ابرازی سال های بعد حداکثر به مدت سه سال و به میزان مازاد مذکور و یا باقی مانده هزینه اجرای کامل طرح بهره مند شود.

ماده ۱۰۵ : جمع درآمد شرکتهای و درآمد ناشی از فعالیت های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می شود , پس از وضع زیان های حاصل از منابع غیر معاف و کسر معافیت های مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه ای می باشد , مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد ( ۲۵٪ ) خواهند بود.



## قسمت سیزدهم: فعالیت پیمانکاری

### قسمت سیزدهم: وضعیت پروژه / پیمان در دست اجراء در مورد فعالیتهای پیمانکاری

ردیف	مشخصات کارفرما	پیمان / الحاقیه		موضوع پیمان	مبلغ		درآمد سال مورد رسیدگی براساس درصد پیشرفت کار	درآمد ابرازی بابت پیمان تا پایان عملکرد مورد رسیدگی	باقیمانده مبلغ پیمان
		شماره	تاریخ		پیمان	الحاقیه			
۱	شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران	-	-	-	-	-	-	الف	ب
۲	شرکت گاز استان فارس	-	-	-	-	-	-	-	-

الف) درآمد سالهای قبل + درآمد سال مورد رسیدگی بر اساس درصد پیشرفت کار

ب) درآمد ابرازی پیمان تا پایان عملکرد مورد رسیدگی - (مبلغ اولیه پیمان + مبلغ الحاقیه)

## قسمت پانزدهم: رسیدگی به حساب هزینه ها و تعیین اقلام غیر قابل قبول

موارد قانونی مرتبط با این قسمت شامل مفاد ۱۴۷ تا ۱۵۱ ق.م.م ( هزینه‌های قابل قبول و استهلاک) می باشد:

ماده ۱۴۷ ق.م.م: هزینه های قابل قبول برای تشخیص درآمد مشمول مالیات به شرحی که ضمن مقررات این قانون مقرر می گردد عبارت است از هزینه هایی که در حدود متعارف متکی به مدارک بوده و منحصرأ مربوط به تحصیل درآمد موسسه در دوره مالی مربوط به رعایت حد نصاب های مقرر باشد. در مواردی که هزینه ای در این قانون پیش بینی نشده یا بیش از نصاب های مقرر در این قانون بوده ولی پرداخت آن به موجب قانون و یا مصوبه هیات وزیران صورت گرفته باشد قابل قبول خواهد بود.

ماده ۱۴۸ ق.م.م: به بررسی هزینه هایی که حائز شرایط مذکور در ماده ۱۴۷ ق.م.م می باشد می پردازد.

ماده ۱۴۹ ق.م.م: در تشخیص درآمد مشمول مالیات محاسبه استهلاکات دارائی وهزینه های تاسیس و سرمایه ای با رعایت اصول زیر انجام می شود :

۱- آن قسمت از دارائی ثابت که بر اثر استعمال یا گذشت زمان یا سایر عوامل بدون توجه به تغییر قیمتها ارزش آن تقلیل می یابد قابل استهلاک است .

۲- ماخذ استهلاک قیمت تمام شده دارائی می باشد.



## قسمت پانزدهم: رسیدگی به حساب هزینه ها و تعیین اقلام غیر قابل قبول

۳- استهلاکات از تاریخی محاسبه می شود که دارائی قابل استهلاک آماده برای بهره برداری ، در اختیار موسسه قرار می گیرد . در صورتی که دارائی قابل استهلاک به استثنای فیلم های سینمایی وارده از خارج از کشور که از تاریخ اولین نمایش قابل استهلاک خواهد بود در خلال ماه در اختیار موسسه قرار گیرد، ماه مزبور در محاسبه منظور نخواهد شد. در مورد کارخانجات دوره بهره برداری آزمایشی جز بهره برداری محسوب نمی گردد.

۴- هزینه های تاسیس از قبیل ثبت موسسه حق مشاوره و نظایر آن و هزینه های زاید بردرآمد (دوره قبل از بهره برداری و دوره بهره برداری ) جز در مواردی که ضمن جدول مقرر در ماده ۱۵۱ این قانون تصریح خواهد شد حداکثر تا مدت ده سال از تاریخ بهره برداری بطور مساوی قابل استهلاک است.

۵- در صورتی که بر اثر فروش مال قابل استهلاک یا مسلوب المنفعه شدن ماشین الات زیانی متوجه موسسه گردد زیان حاصل معادل ارزش مستهلک نشده دا رائی منهای حاصل فروش (در صورت فروش )یک جا قابل احتساب در حساب سود و زیان همان سال می باشد.

## قسمت پانزدهم: رسیدگی به حساب هزینه ها و تعیین اقلام غیر قابل قبول

ماده ۱۵۰: طرز محاسبه استهلاک به شرح زیر است : الف: در مواردی که طبق جدول مذکور در ماده ۱۵۱ این قانون برای استهلاک نرخ تعیین شود نرخها ثابت بوده و در هر سال مابه التفاوت قیمت تمام شده مال مورد استهلاک و مبلغی که در سالهای قبل برای آن به عنوان استهلاک منظور شده است اعمال می گردد.

ماده ۱۵۱: جدول استهلاکات براساس ضوابط مصوب از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و پس از تصویب وزیر امور اقتصادی و دارائی به موقع اجرا گذارده می شود

### نمونه‌ای از هزینه های غیر قابل قبول به شرح زیر است:

- هزینه های فاقد مدارک و مستندات
- هزینه های غیرمرتبط با فعالیت شرکت
- عدم تعلق هزینه به شرکت
- شناسایی هزینه های متعلق به سنوات بعد
- هزینه مالی مربوط به بانکها و مؤسسات غیرمجاز
- عدم پرداخت مالیات تکلیفی
- هزینه های تبلیغات و آموزش

## قسمت پانزدهم: رسیدگی به حساب هزینه ها و تعیین اقلام غیر قابل قبول



### نمونه‌ای از هزینه های غیر قابل قبول به شرح زیر است:

- مزاد هزینه نسبت به حد نصاب آئین نامه های اجرایی قانون مالیاتهای مستقیم
- زیان کاهش ارزش دارایی، موجودی و سرمایه گذاریها
- پاداش هیئت مدیره
- هزینه مطالبات مشکوک الوصول در صورت عدم رعایت آئین نامه اجرایی مربوطه
- زیان تسعیر ارز در صورت عدم رعایت آئین نامه اجرایی مربوطه
- زیان خسارت به دارایی ها در صورت عدم رعایت آئین نامه اجرایی مربوطه
- مالیات حقوق، تکلیفی، عملکرد، اجاره و ....
- جرائم مالیاتها و بیمه
- ضایعات غیرعادی و غیرمتعارف
- بهره وامهای دریافتی و استفاده شده توسط شرکاء و شرکتهای تابعه و وابسته
- مغایرتهای مغایر با بند ۹ ماده ۱۴۸
- عوارض دولتی قابل اعمال در ذیل فاکتورهای فروش

قسمت شانزدهم: جدول خلاصه وضعیت رسیدگی به منابع مختلف درآمدی

ردیف	نوع فعالیت (منابع درآمدی)	میزان درآمد یا فروش	بهای تمام شده کالای فروش رفته / خدمات	سهم از هزینه های عمومی ومشترک	سود متعلقه	هزینه های برگشتی	معافیت مالیاتی	درآمد مشمول مالیات
۱	درآمد حاصل از ارائه خدمات							
	جمع							

## قسمت هجدهم: تعديلات سنواتی

### قسمت هجدهم شامل سه بخش می باشد:

الف) جدول رسیدگی به حساب تعديلات سنواتی / عملکرد سال.

ب) اقلامی که مودی از ارائه مدارک آن خودداری نموده و به استناد قسمت اخیر بند ۲ ماده ۹۷ قانون می بایستی درآمد مشمول مالیات آن از طریق علی الراس تعیین گردد.

## قسمت هجدهم: تعديلات سنواتی



### ب: اقلامی که مودی از ارائه مدارک آن خودداری نموده است:

ماده ۹۷ : در موارد زیر درآمد مشمول مالیات مودی از طریق علی الرأس تشخیص خواهد شد :

(۱) در صورتی که تا موعد مقرر ترازنامه و حساب سود و زیان و یا حساب درآمد و هزینه و حساب سود و زیان، حسب مورد، تسلیم نشده باشد.

(۲) در صورتی که مودی به درخواست کتبی اداره امور مالیاتی مربوط از ارائه دفاتر و یا مدارک حساب در محل کار خود خودداری نماید (منظور از محل کار در مورد اشخاص حقوقی نیز همان اقامتگاه قانونی آنها می باشد مگر این که مودی قبلاً مرکز عملیات خود را برای ارائه دفاتر و اسناد و مدارک کتبا به اداره امور مالیاتی مربوط اعلام نموده باشد).

## قسمت هجدهم: تعديلات سنواتی



### ب: اقلامی که مودی از ارائه مدارک آن خودداری نموده است:

ماده ۹۷ : در موارد زیر درآمد مشمول مالیات مودی از طریق علی الرأس تشخیص خواهد شد :

(۱) در صورتی که تا موعد مقرر ترازنامه و حساب سود و زیان و یا حساب درآمد و هزینه و حساب سود و زیان، حسب مورد، تسلیم نشده باشد.

(۲) در صورتی که مودی به درخواست کتبی اداره امور مالیاتی مربوط از ارائه دفاتر و یا مدارک حساب در محل کار خود خودداری نماید (منظور از محل کار در مورد اشخاص حقوقی نیز همان اقامتگاه قانونی آنها می باشد مگر این که مودی قبلاً مرکز عملیات خود را برای ارائه دفاتر و اسناد و مدارک کتبا به اداره امور مالیاتی مربوط اعلام نموده باشد.

## مالیات سازندگان

مالیات سازندگان یکی از موضوعات مهم در حوزه مالیات است که به عنوان ابزاری برای تأمین منابع مالی دولت استفاده می‌شود. این مالیات بر اساس درآمد و سود حاصل از ساخت و فروش واحدهای مسکونی و تجاری محاسبه می‌شود و شامل قوانین و مقررات خاصی است.

### ### کلیات مالیات سازندگان

#### ۱. تعریف مالیات سازندگان:

مالیات سازندگان به مالیاتی اطلاق می‌شود که بر درآمد حاصل از ساخت و فروش واحدهای مسکونی و تجاری اعمال می‌شود. این مالیات شامل درصدی از سود حاصل از فروش اولین واحد مسکونی است.

#### ۲. نرخ مالیات:

نرخ مالیات سازندگان معمولاً بین ۱۵ تا ۲۵ درصد از سود حاصل از فروش واحدهای مسکونی و تجاری است<sup>۱</sup>. این نرخ بسته به نوع سازنده (حقیقی یا حقوقی) و میزان سود متفاوت است.



## مالیات سازندگان

۳. نحوه محاسبه:

برای محاسبه مالیات سازندگان، هزینه‌های زمین و ساخت و ساز از قیمت نهایی فروش واحدها کسر می‌شود و سود حاصل مشمول مالیات می‌شود<sup>2</sup>. به عنوان مثال، اگر سود حاصل از فروش یک واحد مسکونی ۱۰۰ میلیون تومان باشد، مالیات آن بین ۱۵ تا ۲۵ میلیون تومان خواهد بود.

۴. معافیت‌های مالیاتی:

برخی از سازندگان ممکن است تحت شرایط خاصی از پرداخت مالیات معاف شوند. به عنوان مثال، واحدهایی که پروانه ساختمانی آنها قبل از سال ۱۳۹۵ صادر شده باشد، مشمول این قانون نمی‌شوند<sup>2</sup>. همچنین، در شهرهای با جمعیت کمتر از ۱۰۰ هزار نفر، سازندگان از پرداخت مالیات معاف هستند<sup>2</sup>.

۵. وظایف سازندگان:

سازندگان موظف‌اند که مالیات تعیین شده را در موعد مقرر پرداخت کنند. عدم پرداخت به موقع مالیات می‌تواند منجر به جریمه‌های مالیاتی شود.

## مالیات سازندگان

### نتیجه گیری

مالیات سازندگان نقش مهمی در تأمین منابع مالی دولت دارد و به عنوان ابزاری برای کنترل بازار مسکن و جلوگیری از سوداگری استفاده می شود. آگاهی از قوانین و مقررات مالیاتی می تواند به سازندگان کمک کند تا به درستی وظایف مالیاتی خود را انجام دهند و از معافیت های موجود بهره مند شوند.

## قرائن مالیاتی

قرائن مالیاتی به مدارک و مستنداتی گفته می‌شود که برای تعیین دقیق مالیات بر درآمد مودیان استفاده می‌شود. این قرائن شامل اطلاعاتی است که نشان‌دهنده فعالیت‌های مالی و اقتصادی مودیان است و به سازمان امور مالیاتی کمک می‌کند تا مالیات متعلقه را به درستی محاسبه کند<sup>13</sup>.

برخی از مهم‌ترین قرائن مالیاتی عبارتند از:

- خرید سالانه: شامل تمامی اسناد و مدارک مربوط به خرید مواد اولیه، تجهیزات و ماشین‌آلات<sup>1</sup>.
- فروش سالانه: شامل اسناد و مدارک مربوط به فروش محصولات و خدمات<sup>1</sup>.
- درآمدهای نامشخص: مانند درآمدهای حاصل از فعالیت‌های جانبی یا غیرمستقیم<sup>1</sup>.
- مقدار تولید: برای کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی، مقدار تولید سالانه یکی از قرائن مهم است<sup>1</sup>.
- بهای حق واگذاری محل فعالیت: شامل مبالغ دریافت‌شده به عنوان حق واگذاری محل کسب و کار<sup>1</sup>.
- تراکنش‌های بانکی

این قرائن توسط بازرسان مالیاتی بررسی و تحلیل می‌شوند تا مالیات نهایی تعیین شود.



با تشکر از  
همراهی  
همکاران گرامی  
گروه امور مالی  
و دوستان  
گرامی

کانون کارشناسان رسمی دادگستری استان  
گیلان

شهریور ۱۴۰۳

ساسان والافر